

SPOVEDANIA
UNUI
PREOT
ATEU

ION AION

1. Introducere în lumea ta	7
2. Mâncat de viu — blestemele există!	17
3. În drum spre cimitir: Filofteia, <i>religia și credința</i> ..	30
4. Parastas pentru suflet	58
5. Încă un trecător grăbit	71
6. Ce am pățimit azi-noapte	84
7. Un prieten vechi și primele pregătiri	90
8. Câteva scorneli existențiale	102
9. Ultima slujbă	116
10. Așa am murit prima dată	129
11. Cum este viața dincolo de moarte	136
12. Bazele științifice ale nemuririi	154
 Postfață: un nou <i>Crez</i>	 169

I

Introducere în lumea ta

Babele sunt moartea mea! Dis-de-dimineată îmi iau geanta cu împărtășanie și mă duc la mamaia Zoița, o bătrână abandonată de rude, pe jumătate paralizată, dar cu gura zbârnâind cât pentru toate celelalte mădulare. Pesemne că Providența i-a cruțat Zoiței tocmai ce are ea mai de preț. Locuiește singură, într-o cocioabă izolată din valea satului. Mai sunt câteva case în jur, dar toate au rămas părăsite odată cu moartea proprietarilor, Oncel Zoe fiind ultima supraviețuitoare dintr-un ungher de lume mort înainte să apuc eu să-l mântuiesc sau măcar să-l îngrop. Din când în când îi mai dă roată Cocuța, o fată robustă, cu gâtul scurt și mintea aidoma, care îi și „administrează“ pensia. Tot Cocuța mă anunță, la fiecare patruzeci de zile, să vin să o împărtășesc.

Poarta fără zăvor stă mereu deschisă ospitalier, ironică pe singurătatea bătrânei. Înăuntru trebuie să fi bătut multe dintre blestemele pământului. Locul palid — o întindere stearpă de praf năclăit, doar ici-colo câțiva salcâmi șui — aduce puțin cu fața decrepită și mustăcioasă a babei. Casa e modestă, din pământ: lipit, văruiț, apoi scorojit, crăpat, peticit, răsvăruiț, crăpat din nou, în fine, pornit cu toți pereții spre menirea lui de bază — aceea de a sta plat, așa cum sfârșește-n cele din

urmă orice plămădire ce-ar vrea să se desprindă din pământul ăsta. Timpul, mereu pus pe șotii, s-a agățat de-un colț al acoperișului și-l tot trage într-acolo. Pe post de „înăuntru“ e o cameră mică, infectă, abuzată de vânt prin toate crăpăturile, porii și ferestrele sparte, înfundate cu carton.

Odată intrat, doar vaietul iernii oftând de pretutindeni mai concurează, fără prea mult succes, cu limbarița babei. Nu-i trebuie neapărat interlocutori, uneori o aud de la poartă cum repetă singură dialoguri de acum jumătate de veac, cu râsete, întrebări, drăcuiele și restul detaliilor. Totuși, baba nu-i nebună de tot, deja o cunosc prea bine. Însă, ca orice făptură încolțită de moarte, care se apără cu ce-apucă, Zoița turuie întruna doar ca să se asigure că-i încă vie. Asta-i terapia ei, prin care evadează, întinerește, trăiește din nou, face și desface, numai să uite de mizeria destinului real. Odată, într-un post, când îmi notam în carnețel bătrâniei de împărțășit pentru a doua zi, am uitat cum o cheamă și i-am zis Baba Literatură, atât de mare mi se părea asemănarea: adevăruri urâte și minciuni frumoase de-a valma, o sporovăială cumplită, de care avem nevoie doar ca să uităm că viața e și mai cumplită.

7.30 — Baba Literatură (pe luncă)

8.00 — Nea Victor a' lu' Dezgropatu' (Str. Viitorului, casa cu ferestre mari)

8.30 — Țața Atanasia din fundătură

Marea deosebire dintre cei doi termeni comparați (fenomenul literar *vs* fenomenul Zoița) e că baba mai și pute... cu o ambiție năucitoare. Nu știi dacă face parte tot din planul ei de supraviețuire, dar cu siguranță astea două i-au rămas ultimele speranțe cu care deocamdată mai alungă moartea: vorbele goale și candeala în draci. Cel mai greu de îndurat pentru cineva care

se încumetă să intre în acei patru-cinci metri pătrați ai Zoitei, adică doar precucernicul de mine, poștașul cu pensia și retardata de Cocuța, este, fără îndoială, mirosul. Într-un top olfactiv al duhorilor îngământite acolo ca într-un poc al cu esențe interzise, te izbește cumplit—locul întâi detașat!—putoarea de latrină. Ca și când o cazarmă întreagă ar defeca peste babă continuu, timp de treizeci și nouă de zile, dispărând în a patruzecia chiar înainte de sosirea mea, nu fără a trage în urmă câteva rafale de bășini. E cumplit!!! Locurile doi și trei aproape nu mai contează, le simți doar exilate, când te refugiezi spre vreun colț sau altul al încăperii, căutând cu disperare frișoarele de aer filtrate din afară. În colțul din stânga, unde este și o măsuță plină mereu cu resturi de mâncare: miros dulceag de șoareci, amestecat cu iz rânced de restaurant bulgăresc (din cele care „reciclează“ resturile de alimente de la un client la altul și de pe-o zi pe alta, sub dictonul glorios *Love food, hate waste*). În dreapta ușii, căci tot restul camerei e ocupat de patul babei, un șifonier plin cu boarfe emană duhoarea a nouăzeci de ani de viață. Iar viața pute îngrozitor...

Până să ajung la ea, tot drumul mă motivez în fel și chip și-mi fac planuri de supraviețuire:

1. Nu o să mori, deci nu te panica din nou!
 2. Când intri, lasă ușa deschisă cât mai mult, ca să pătrundă aer!
 3. Prefă-te că ai uitat ceva afară și mai ieși-intră-ieși-intră, până ce te acomodezi puțin!
 4. Apoi, nu respira! Orice ar fi, nu respira!
- Și, până la urmă, ai întotdeauna de rezervă planul B: dacă nu mai rezisti, dă-o dracului pe babă și pleacă de-acolo. Degeaba. De fiecare dată când intru, mă apucă instantaneu niște spasme cu contracții involuntare ale abdomenului și sufocare, vestindu-mi o iminentă borală.

— Bună dimineața, bre, mamaie.

Gata, intrasem în Împărăția Rahatului. Aici, aerul stătut își modificase atât de mult compoziția, încât devenise o materie prea densă și nocivă pentru plămâni mei omenești. Da, Zoița este dovada vie (încă) a forței uriașe de adaptare grație căreia omul poate trăi chiar și într-o lume de căcat. El nu mai e conștient de capacitatea sa uimitoare de duranță, doar simte instinctiv nevoia să și-o exerseze mereu; de-aia se căsătorește, unii chiar de mai multe ori.

— Hai, părințele, săr' mâna, ce bine c-ai venit, nu mai pot, mor, închide ușa! Unde pleci? Nu-i nimeni afară, au murit toți. Vino mai aproape, că baba nu vede! Ce tânăr mai ești! Eh, s-a dus viața... Ia vezi, sfinția ta, c-a rămas ușa deschisă. Împinge-o mai bine, să nu intre frigul! Așa, așa... a erupt vulcanul fără dinți.

Ca de obicei, încerc să-mi salvez pielea cu o bine cuvântată minciună:

— Mamaie Zoiță, îmi cer scuze, dar mă grăbesc foarte tare, am întârziat la Protoierie, trebuie să ajung în dimineața asta urgent, m-au sunat aseară târziu să mă anunțe, veneam mai devreme la matală, însă nu știam dacă te-ai trezit...

Și încep repede să-i citesc molitfa: „Doamne, Iisuse Hristoase, Păstorule și Mielule, Cel ce ridici păcatele lumii...” Apoi, țup la jumătatea rugăciunii, ba mai bine direct la final, că mă ia cu leșin: „Iată, fică duhovnicească, Hristos stă nevăzut, primind mărturisirea ta cu... hâc! (un spasm)... cu umilință. Iar eu sunt doar un martor“... În timpul ăsta, baba sporovăie furibund, cu gura ușor căzută într-un colț, unde o bătuse paralizia:

— Părinte, are ceva dacă stau în pat? Nu mai pot să mă ridic, știi de data trecută, vezi că am lumânarea acolo pe masă, unde-o fi chibritul? Ia uite, proasta aia de Cocuța iar a lăsat

masa neștrânsă, ce să-i faci, părinte, e handicapată, știi matală. Decât ca ea, mai bine moartă, vai de soarta ei! Da' io-s mai handicapată ca ea... Au și trecut patruzeci de zile? S-a dus viața... Parcă s-a auzit clopotele de mort, ai? Pe cine mai îngropi azi?

Până la urmă, văzând că eu trag întruna cu „iartă-i, Doamne, păcatele“ fără s-o bag în seamă, se învoiește și tace puțin. „Iar eu sunt doar un martor, ca să mărturisesc înaintea Lui tot ce-mi vei spune mie. Deci, ia seama, de vreme ce ai venit la doctor, să nu te întorci nevindecată.“ Spasmele au mai trecut puțin, însă abia acum începe tortura: trebuie să-i ascult spovedania.

— Mamaie Zoiță, în timpul ăsta care s-a scurs de la ultima spovedanie te-ai mai certat cu cineva?

— Doamne ferește! Cu cine, taică părinte, că au murit toți, aș vrea io... Da' nici cu bețiva asta din spate care a murit nu am avut nimic. Nu o știi matală, că ai venit mai târziu la noi. Locuia aci, cum urci pe uliță la prima casă. Ai mai intrat pe-acolo cu Boboteaza? Ce o mai fi? Cât am ajutat-o eu, pe toți i-am ajutat, și ea, mincinoasa, zice că mi-a dat banii înăpoi, da' cică m-am sclerozat io și-am uitat, nesimțita dra... Doamne, iartă-mă! Așa pățești când faci bine. Că era să moară mai demult, da' mi-a fost milă de ea și i-am dat bani de doctor, mai bine murea de-atunci... vai de capu' lor, că așa au fost și mă-sa, și tac-su... și... și... apoi... și încă... dar mai ales...

E de-ajuns o singură întrebare ca să declanșeze diluviul verbal al babei: avalanșe de enunțuri frânte brusc de altele care se impun cu și mai multă necesitate, amintiri de-o viață șuierând iute printre gingiile chele, bârfe despre vecinii care au îndrăznit să moară prea devreme, variațiuni și lamentări pe tema destinului uman, al ei în speță, încheiate adesea cu câte-o bășină sinceră. În gând, vocația misionară m-a părăsit

de mult: Lua-te-ar... Du-te-n... Fir-ai... Face-ți-aș... De ce, Doamne, nu i-ai amorțit limba în locul picioarelor?

Trecuseră deja vreo zece minute, cam de zece ori mai mult decât îmi planificasem să stau, organele interne îmi impuneau cu disperare să plec, totuși simțeam că nu pot. Ceva mă ținea, nicidecum excesul datoriei preoțești sau dragul de babă, ci altceva care-mi sfida impulsurile de autoconservare, ceva ce venea parcă de pretutindeni din mine: mi-era milă de ea. Sub ochii mei, un om se lupta cu moartea... Compasiunea e vreo minune uimitoare a vieții: ori vine de undeva dinăuntrul ADN-ului (uman și al câtorva alte vietăți mai reușite), ori îl blochează complet ca o vrajă din afară, ce ne transformă brusc în batistă pentru mucii altora. Iar Zoița mă umpluse de milă din cap până-n picioare, în plămâni, în ficiți, în toți rărunchii, ba îmi dăduse și-n ochi, fiindcă aproape mă podideau lacrimile. Biata babă era terminată — rămăseseră din ea doar câteva zgârciuri și oase, ce slujeau tremurătoare unei guri despotice. Mai întâi îi căzuseră dinții, smulși, zic eu, de curenții furibunzi ai logoreei mai degrabă decât de vârstă, apoi o izbiseră crizele de rinichi, atacul cerebral, paralizia, erupțiile purulente și toate celelalte pe care mi le detaliază de fiecare dată cu maximă elocință. Loviturile bătrâneții căzuseră de pretutindeni asupra ei, moartea o-ncălecuse de tot și o juca-n picioare, iar baba tot se făcea că nu pricepe mesajul. Un om cumsecade crapă din prima, cel mult la a doua încercare. În cazul Zoiței nici moartea nu mai știa cât se căznise degeaba. Printr-un viraj brusc, baba ajunsese acum cu spovedania la un capitol predilect: propria familie. Ca să nu vă supun acelorași suplicii pe care trebuie să le îndur de fiecare dată, sar direct la final (oricum sunt într-o criză grozavă de timp, acum când scriu):

— Doar nepotu' de la capitală, mânca-l-ar mămăița, mă mai sună din când în când. Ar veni să mă vadă, mititelu' de el,

„De mulți ani port haina preoției. Am slujit atâtea Învieri, an de an, și atâtea morți, mult mai multe, ori de câte ori s-a ivit prilejul. Am văzut atâtea nașteri și decese, atâtea vieți... atâtea suflete pe dinăuntru, din scaunul spovedaniei, acolo unde mii de oameni, de-a lungul vremii, mi-au arătat gândurile lor, îndoielile, neputințele, durerile, dar mai ales toate mizeriile ascunse în viscerele lumii.

Când m-am hirotonit eram doar un copil. După primele spovedanii, m-am maturizat. După primele înmormântări, m-am abrutizat. După atâtea slujbe, m-am plictisit... de moarte... M-am săturat de studiul ăsta antropologic al omului religios. Cândva m-a fascinat, dar acum, că am văzut prea mult...”

ION AION